

Veřejná správa v oblasti životního prostředí prostředí teze

1

PODZIM 2013
NAVAZUJÍCÍ MAGISTERSKÉ STUDIUM VEŘEJNÁ
SPRÁVA

IVANA PRŮCHOVÁ

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

2

- **Ústavní základy**
- **Přehled:**
- **Správní orgány na ústřední úrovni**
  - ✦ vláda
  - ✦ ministerstva
    - Ministerstvo životního prostředí
    - Ostatní ministerstva
  - ✦ ostatní ústřední orgány státní správy
  - ✦ specializované ústřední kontrolní orgány státní správy
- **Územní veřejná správa**
  - veřejnoprávní samosprávné korporace (obce, kraje)
  - specializované územní orgány (dekoncentrované)
- **Veřejné stráže**
- **Jiné subjekty**
  - (poskytující služby, plnící další úkoly v oblasti veřejné správy, pečující o svěřený majetek – zejm. subjekty zřízené ústředními orgány nebo zákonem – organizační složky, státní příspěvkové organizace, veřejné fondy)
- **Zájmová a profesní samospráva**

Vláda ČR

3

- **ústavní základ** – čl. 67 a násl. Ústavy
  - **vrcholný orgán výkonné moci**
  - kolektivní orgán (předseda+místopředsedové+ministři)
- **usnesení vlády**
  - k přijetí usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů
    - ✦ specifčnost usnesení vlády dle § 43 zákona o ochraně přírody a krajiny
- vláda má právo vyjádřit se ke všem **návrhům zákonů** (čl. 44 Ústavy)
  - Nevyjádří-li se vláda do 30ti dnů od doby, kdy jí byl návrh doručen, platí, že se vyjádřila kladně
- vláda je oprávněna požádat, aby Poslanecká sněmovna skončila projednávání vládního návrhu zákona do 3 měsíců od jeho předložení, pokud s tím vláda spojí žádost o vyslovení důvěry (čl. 44/3 Ústavy)
- **nařízení vlády** – čl. 78 Ústavy
  - k provedení zákona a v jeho mezích

Vláda ČR

4

- Účast ozbrojených sil ČR mimo ČR a pobyt ozbrojených sil cizích států z důvodu živelní pohromy, ekologické a průmyslové havárie
- - vláda rozhoduje o vyslání ozbrojených sil ČR mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR, a to nejdéle na dobu 60 dnů, jde-li mj. o účast na záchranných pracích při živelních pohromách, průmyslových nebo ekologických haváriích
  - O rozhodnutí informuje neprodleně obě komory Parlamentu. Parlament může rozhodnutí zrušit. Ke zrušení rozhodnutí vlády postačuje nesouhlasné usnesení jedné z komor přijaté nadpoloviční většinou všech členů komory (čl. 43 Ústavy)

Vláda ČR

5

- **Nouzový stav**

- Čl. 5 ústavního zákona č.100/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky
- vláda může vyhlásit nouzový stav v případě, živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty nebo vnitřní pořádek a bezpečnost
- je-li nebezpečí z prodlení, může vyhlásit nouzový stav předseda vlády. Jeho rozhodnutí vláda do 24 hodin schválí nebo zruší
- vláda neprodleně o vyhlášení nouzového stavu informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit
- Nouzový stav se může vyhlásit nejdéle na dobu 30ti dnů. Doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
- Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodu a pro určité území
- Současně musí vláda vymezit, která práva se omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají
- Nouzový stav končí
  - ✦ Uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo Poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby

Ministerstva

6

- **Ústavní základ – čl. 79**
  - Ministerstva a jiné správní úřady lze třídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem
  - Ministerstva mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněna
- Zák.č. 2/1969 Sb., ve spojení se složkovými předpisy (dále „komp.zákon“)
  - **Ministerstvo životního prostředí**
    - ✦ „exkluzivní“ postavení ve vztahu k ochraně životního prostředí
  - **Ostatní ministerstva**
    - ✦ **s „přímými“ kompetencemi ve vztahu k životnímu prostředí**
      - Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí
    - ✦ **s kompetencemi ve vztahu k veřejnému zdraví**
      - Ministerstvo zdravotnictví
    - ✦ **s kompetencemi souvisejícími se zajištěním ochrany životního prostředí a otázek souvisejících**
      - např. Ministerstvo financí, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství a mládeže

Ministerstvo ŽP (MŽP)

7

- **základní přehled :**
  - **orgán vrchního státní dozoru** (§ 19/1 komp.z.)
  - **ústřední orgán státní správy pro kompetence**
    - ✦ *dle § 19/2 kom.z.*
    - ✦ *dle zvláštních předpisů*
  - **koordinační funkce** (§ 19 odst. 3 kom.z.)
  - **zabezpečení informační systém o ŽP, vč. plošného monitoringu na území ČR, vč. vazeb na mezinárodní dohody**

Ministerstvo ŽP (MŽP)

8

- **MŽP a jiné subjekty:**

- **Státní fond ŽP** (zák. č. 388/1991 Sb. o SFŽP), právnická osoba zřízená zákonem (veřejný fond), MŽP jej spravuje
- **Česká inspekce životního prostředí**
  - ✦ (komp.z.+zák.č. 289/1991 Sb.+zvláštní zákony)
- **Český hydrometeorologický ústav**, státní příspěvková organizace
- **Cenia** (Česká informační agentura ŽP), státní příspěvková organizace
- **Agentura ochrany přírody a krajiny**, organizační složka státu
  - ✦ Krajská střediska
  - ✦ Správy CHKO
- **Správy národních parků**
- **Správa jeskyní ČR**, státní příspěvková organizace
- **Česká geologická služba**, státní příspěvková organizace
- **Česká geologická služba – GEOFOND**, organizační složka státu
- **Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.**, státní příspěvková organizace

- **kompetence vyplývají cí z § 19 odst. 2 kompetenčního zákona:**
  - ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod,
  - pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny,
  - pro oblast provozování zoologických zahrad,
  - pro ochranu zemědělského půdního fondu,
  - pro výkon státní geologické služby,
  - pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod,
  - pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou,
  - pro odpadové hospodářství
  - pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice.
  - pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích.
  - pro státní ekologickou politiku ,
  - pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb
  - pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS)

- **další kompetence MŽP jako ústředního orgánu státní správy vyplývající ze zvláštních environmentálních předpisů:**
  - pro oblast integrované prevence a omezení znečištění vznikajícího činnostmi podle § 29 písm. a) zák.č. 76/2002 Sb.
  - pro oblast závažných havárií podle § 20 písm. a) zák.č. 59/2006 Sb.
  - pro předcházení a nápravu ekologické újmy podle § 16 odst. 2 písm. a) zák.č. 167/2008 Sb.
  - pro oblast posuzování vlivu GMO a GP na složky životního prostředí a biologickou rozmanitost podle § 28 odst. 1 písm. a) zák.č. 78/2004 Sb.
  - pro oblast ochrany životního prostředí před škodlivými účinky látek nebo látek obsažených v přípravcích a předmětech a přípravků podle zák.č. 350/2011 o chemických látkách a chemických směsích

Ministerstvo zemědělství

11

- ústřední orgán státní správy
  - pro zemědělství, s *výjimkou* ochrany zemědělského půdního fondu,
  - pro vodní hospodářství, s *výjimkou* ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod,
  - lesů, myslivosti a rybářství, s *výjimkou* území národních parků
  - ve věcech veterinární péče,
  - ve věcech rostlinolékařské péče,
  - ve věcech péče o potraviny,
  - ve věcech péče o ochranu zvířat proti týrání
  - pro ochranu práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat.
  - pro potravinářský průmysl

  - *Pozn. „s výjimkou“: kompetence MŽP*
- Ministerstvo zemědělství řídí
  - Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci,
  - Státní veterinární správu České republiky,
  - Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
  - Českou plemenářskou inspekci.

Ministerstvo pro místní rozvoj

12

- je ústředním orgánem státní správy mj.
  - ve věcech regionální politiky,
  - územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění,
  - investiční politiky

Ministerstvo vnitra

13

- Je ústředním orgánem mimo jiné:
- pro krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém,
- pro sdružovací a shromažďovací právo a povolování organizací s mezinárodním prvkem, požární ochranu,
- pro oblast informačních systémů veřejné správy.

Ministerstvo zdravotnictví

14

- je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro
  - ochranu veřejného zdraví,
  - používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh.
  - ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod,
  - Součástí Ministerstva zdravotnictví je Český inspektorát lázní a zdrojů.
  - V rámci Ministerstva zdravotnictví – funkce Hlavního hygienika.

Ministerstvo kultury

15

- je ústředním orgánem státní správy mj. - pro kulturní památky ochranu
- Památková inspekce
  - je podle ust. § 27 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, specializovaným kontrolním orgánem Ministerstva kultury v oboru státní památkové péče.
    - ✦ v organizační struktuře Ministerstva kultury je Památková inspekce zařazena v sekci ministra.

Ostatní ústřední orgány státní správy

16

- Ve vztahu k ŽP zejména:
  - Státní úřad pro jadernou bezpečnost
  - Český báňský úřad

Specializované orgány státní správy ve vztahu k ochraně životního prostředí (podřízené příslušným ministerstvům)

17

- Česká inspekce životního prostředí
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
- Státní veterinární správa České republiky
- Česká obchodní inspekce

Územní veřejná správa

18

- Všeobecná územní správa
  - kraje - samostatná, přenesená působnost
  - obce - samostatná, přenesená působnost

- Specializovaná územní správa
  - krajské hygienické stanice
    - obvodní báňské správy
    - krajské veterinární správy
    - krajské, regionální a oblastní orgány specializovaných státních inspekcí
    - správy národních parků
    - správy chráněných krajinných oblastí
    - krajská střediska Agentury ochrany přírody

Územní veřejná správa

19

- **Obce**
  - samostatná působnost
  - přenesená působnost
- **Kraje**
  - samostatná působnost
  - přenesená působnost

Specializovaná územní správa

20

- krajské hygienické stanice
- obvodní báňské správy
- krajské veterinární správy
- krajské, regionální a oblastní orgány specializovaných státních inspekcí
- správy národních parků
- správy chráněných krajinných oblastí
- krajská střediska Agentury ochrany přírody

Veřejné stráže

21

- **Veřejné stráže**
  - **Lesní stráž**
    - ✦ (lesní zákon)
  - **Stráž ochrany přírody**
    - ✦ (zákon o ochraně přírody)
  - **Rybářská stráž**
    - ✦ (rybářský zákon)
  - **Myslivecká stráž**
    - ✦ (zákon o myslivosti)
- **TZ – úřední osoba (§ 127 odst. 1 písm. a) TZ)**
  - ✦ Úřední osobou je **fyzická osoba**, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží,
    - pokud **plní úkoly státu nebo společnosti a používá přitom svěřené pravomoci pro splnění těchto úkolů**
      - **Blíže vždy v rámci „složkového předpisu“**

Jiné subjekty podílející se na veřejné správě

22

- plnění dalších úkolů, služeb, zajištění péče o svěřený majetek
  - (PO, FO, subjekty bez právní subjektivity – organizační složky státu)
    - ✦ veřejné fondy, veřejné ústavy, veřejné podniky
    - ✦ organizační složky státu zřízené ústředními orgány
    - ✦ státní příspěvkové organizace státu zřízené ústředními orgány k plnění úkolů na úseku životního
    - ✦ další (autorizované osoby)

Subjekty profesní a zájmové samosprávy (veřejnoprávní korporace)

23

- S významem pro oblast životního prostředí zejména
  - **Hospodářská a Agrární komora**
    - ✦ **mj. viz např. podle § 7 odst. 1 písm. d) zák.č. 76/2002 sb., o integrované prevenci**
      - **se mohou hospodářské komory , jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních předpisů zúčastnit řízení o vydání integrovaného povolení**
      - **hájí „své“ zájmy, nicméně mohou se podílet na podobě výsledného rozhodnutí s dopady na životní prostředí**

Subjekty kontroly veřejné správy

24

- Všeobecná kontrola
  - Ústavní soudnictví
  - Správní soudnictví
  - Veřejný ochránce práv
- Specializovaná kontrola orgány veřejné správy
  - inspekční a kontrolní orgány v rámci organizace veřejné správy (viz výše)

Formy činnosti v oblasti životního prostředí

základní přehled

25

- **Normativní právní akty**
- **Interní normativní akty**
- **Individuální správní akty**
  - **Správní rozhodnutí**
  - **Jiné úkony s povahou individuálních aktů**
    - ✦ **Osvědčení**
    - ✦ **Vyjádření**
    - ✦ **Stanoviska**
      - **Stanoviska**
      - **Závazná stanoviska**
      - **Koordinovaná stanoviska**
      - **Koordinovaná závazná stanoviska**
    - ✦ **Jiné úkony**
  - **Evidenční, registrační úkony**
  - **Informační úkony**
  - **Programovací a plánovací úkony**
- **Veřejnoprávní smlouvy**
- **Opatření obecné povahy**

Otázky a diskuse.

26

- Děkuji za pozornost.